

Stof tot nadenken, stof tot doen – interview met Marjoleine Huizing

De rode draad in deze interviews is *leren: wat heb ik geleerd, wat wil ik leren* aan de hand van vragen als: Wat heb je in het leven geleerd en (indirect) ook over je plek als vrouw in je netwerk en de bredere samenleving? Wat zijn cruciale momenten geweest in je (werk)leven, van doorslaggevende betekenis? Wat heb je van je moeder geleerd? Wat wil je de komende tijd leren?

Oktober 2024. Interviewer Kristien Jansen (VVAO Delft)

Vlak voor de warme nazomer omslaat in natte herfstsdagen vindt het gesprek plaats met Marjoleine Huizing in Assen.

Marjoleine Huizing is ledenraadvertegenwoordiger van VVAO Assen. Het gesprek is bij haar thuis, begint al tijdens de lunch als een langzaam op snelheid komend vliegwiel. We kenden elkaar nog niet en maken een nieuwe start als de bordjes en het beleg zijn weggeruimd.

De oudste thuis

Eerste ontwikkelingen

Marjoleine (nu 76) komt uit een Haags gezin met vier meisjes, waarvan zij de oudste was. Dit gegeven is meteen het terugkerende patroon in haar leven geworden: ‘altijd ben ik meer met vrouwen dan met mannen omgegaan’. Pas op de kweekschool kwamen de mannen in haar leven, tot aan die tijd waren ze ver weg.

“Mijn moeder was 19 toen ik geboren werd, er waren nog levensmiddelen op de bon, en moeder kreeg extra omdat ze zwanger was en nog niet meerderjarig”.

Toen Marjoleine 7 jaar was verhuisde het gezin voor het werk van haar vader naar Eelde in de provincie Groningen. Het was in 1955 een soort emigratie, zonder de mobiliteit en contact

mogelijkheden die nu vanzelfsprekend zijn. Haar moeder schreef vele, vele

brieven; ze miste haar familie in haar nieuwe bestaan als 26-jarige met vier kinderen opeens op het platteland. Een platteland waar Marjoleine, nieuwsgierig meisje als ze was, genoot van het vrije leven tussen boerderijen en hooibergen, met nergens verkeer en heel nabij de kleine dorpschool met rijtjes klompen in de gang op het rek. Ze kon op stap! Later werd het toch een huis in Haren, dichterbij winkels en de scholen.

Leergierig, altijd lezen

Middelbare schooltijd

Na de lagere school ging Marjoleine naar de MMS in Groningen.

Ze vond leren geweldig, alle vakken, met misschien wiskunde wat minder – hoe meisjesachtig kon je het hebben. De MMS was ideaal, een brede opleiding, bedoeld als voorbereiding op het huwelijk. Met als een soort huwelijksmarkt af en toe op bezoek gaan bij de jaarclubs van studenten – wat klaarblijkelijk wel werkte want ze deed daar haar eerste vriendje op. “Ik heb mijn hele leertijd fijn gevonden, ik voelde me een onderdeel van het geheel en ging toch mijn eigen gang, werd ook wel vrijgelaten. Geen sprake van gepest worden of zoiets en zelf heb ik ook niet gepuberd”.

Ze had geen toekomst beeld – wat wilde ze gaan doen na de middelbare school? Een jaar au pair in Engeland. Daarna zei haar vader “doe jij maar de kweekschool”. Aldus geschiedde. Marjoleine kijkt terug op een tamelijk theoretische opleiding, veel didactiek en methodiek, weinig praktijk, dat moest daarna nog komen: hoe om te gaan met ouders, met collega’s, met kinderen vooral. De opleiding was gedegen maar niet praktisch. “En op dat moment nam ik aan dat het ook zo moest zijn”.

Werk en gezin

Ze solliciteerde in Zoutkamp, toen nog een vissersdorpje aan de Lauwerszee, bij haar eerste proefles het bestuur van de school rokend achter in de klas. Haar voordelen: ze was een van de weinige sollicitanten en ze sprak ‘behoorlijk’ Nederlands. Rond Zoutkamp lag de Nederlandse munitievoorraad op schepen met vaste bewoners als bewaking. Ook de kinderen daarvan had ze in de klas. Voor het

ouderbezoek op de schepen werd ze door een klein bootje van de wal gehaald. Voor de ouders op de schepen was het een sport om juf een borrel in te schenken en dan te kijken of ze nog heelhuids in het kleine bootje terechtkwam voor de terugreis.

Juf in Zoutkamp

Ze heeft in die jaren veel geleerd over buitenstaander zijn. Ook haar (toen) langharige echtgenoot werd met een scheef oog aangekeken maar had het geluk dat hij ergens in zijn stamboom een ver familielid uit Zoutkamp had zitten, dat hielp wat.

Na Zoutkamp volgde veertig jaren in het Friese Buitenpost, waar haar man bij de gemeente werkte en Marjoleine voor het gezin met inmiddels twee dochters zorgde. Buitenpost, een dorp van ambtenaren en forensen. Ze had geen betaalde baan, maar werd wel VOS begeleidster. De VOS, Vrouwen Oriënteren zich op de Samenleving, was een gemeentetaak voor de dorpen in de regio; de VOS cursussen waren zeer populair en werden tegelijk met argwaan bekeken: ‘als vrouwen daar heen gingen, gingen ze scheiden’ was de reputatie.

Trouwen in 1971

Marjoleine had zich al eerder kwaad had gemaakt over de drie dagen bedenktijd bij abortus, een besluit dat door mannen was genomen. Ze kwam nu nog veel actiever in contact met de vrouwenbeweging, die een rode draad in haar leven is geworden. Ze rolde van het een in het ander, heeft 10 jaar gewerkt voor een emancipatiebureau, werd actief voor de Rode Vrouwen, hoewel ze dat achteraf beschouwt als een op lokaal niveau weinig serieuze club. Nu nog steeds is ze betrokken bij de positie van vrouwen, inmiddels uitgebreid tot de positie van mensen in achterstandssituaties. Marjoleine's moeder stimuleerde haar om een beroep te leren. Haar oma van moeders kant gaf haar door de opmerking: 'waarom is er geen dienstplicht voor meisjes? Mensen hebben naast rechten ook plichten' een eyeopener mee die haar leerde situaties vanuit verschillende invalshoeken te bekijken. Na het Emancipatiebureau is ze het laatste gedeelte van haar werkend leven werkzaam geweest als NT2 docent bij een ROC. Vele vluchtelingen heeft ze begeleid naar het verplichte inburgeringsexamen.

Afscheid van een cursist AZC

Geleerd

Marjoleine zegt over zichzelf: 'ik leer het hele leven. Het komt vaak voor dat ik denk: o ja, zo heb ik het nog niet gezien.' Het is belangrijk om een open geest te hebben en te zoeken naar het echte verhaal achter iets. Dingen zijn vaak schone schijn. Het is belangrijk om integer te zijn. Te vaak is het: het één zeggen en het andere doen.

Maar: "ik ben géén protesteerder, ik ga niet op de barricades, ik ben van niet hélpn maar de wereld groter maken, ruimte maken".

Vanuit die houding is ze tot op de

dag van vandaag vrijwilliger bij een aantal organisaties in Assen waar ze sinds zes jaar woont. Ze geeft Nederlandse les aan bewoners van het AZC en begeleidt gezinnen met vragen rondom opvoeding vanuit Home Start, een organisatie die een soort voorstadium is van echte jeugdzorg. In beide organisaties kan ze veel kennis en ervaring kwijt, maar leert ze ook steeds door intervisie en studiedagen.

"Het gaat erom de mogelijkheden te zien die er om je heen zijn en daar wat mee te doen. Dat zat er al vroeg in. Als tweejarige ben ik eens onvindbaar geweest omdat ik meeliep met een kleuterklas die langs kwam - ik liep zo mee naar school. Ik heb nooit gevaar gezien en dat is nog steeds zo. Ik heb veel vertrouwen in mensen en dat is zelden beschaamd. En als dat toch gebeurt moet je niet moeilijk doen maar zeggen 'hier scheiden onze wegen'".

"Ik leer door kleine toevoegingen, niet door grote veranderingen, de basis ligt wel vast. Bij mij gaat het vaak om het krijgen van een andere kijk op iets. Ik voel me niet bedreigd door een andere mening dan de mijne. Er is maar één grens en dat is

machtsmisbruik. Machtsmisbruik kan op allerlei manieren, met woorden, met het uitdrukken van minachting, respectloos zijn, en ook woordenloos, meer gevoelsmatig.

Ik ben betrokken bij vele soorten mensen, kan met veel verschillende mensen een klik hebben. Ik heb me ook niet hoeven bevrijden van dingen. Ik heb er meer bij gekregen dan afgedaan. Ik ben ook in volle vrijheid katholiek geworden, dat kwam voort uit waar ik toch al mee bezig was, het was een logische stap, dat past bij mij, ik maak die stap altijd, wil de consequentie trekken – als ik dit zég dóe ik dit ook. Het is steeds het moment dat telt en in dat moment ook leven”.

Keuzes

Marjoleine's betrokkenheid bij de katholieke kerk, begonnen toen ze zelf een jaar of dertig was, kwam voort uit haar deelname aan de *8 mei beweging*, die ontstond in de aanloop van het bezoek van paus Johannes Paulus aan Nederland in 1985. In de *8 mei beweging* verzamelde zich kritische katholieken, verontwaardigd over het kerkelijk beleid ten aanzien van o.a. vrouwen, homoseksuelen en het celibaat. De deur die in die tijd open was werd echter al spoedig weer gesloten. Voor Marjoleine betekende dit ook het einde van het parochiële werk, maar ze vond en vindt wat ze zoekt terug in kloosters en kloostergemeenschappen: dat wat mensen hebben ontwikkeld om het leven een beetje aan te kunnen. Parochieel werk draait om mensen, maar kloosters draaien om rituelen en devotie. Kerkelijk zijn gaat voor haar niet over leiding of geleid worden, maar over de moed hebben om door te gaan en deel te hebben aan een groter geheel. Het zijn haar eigen, op elkaar gestapelde, ervaringen die uitmonden in deze overtuiging: 'je leeft niet voor jezelf'.

Oma

Wat wil je de komende tijd leren?

“Ik wil leren om goed oud te worden. Ik ben gezegend met een ijzeren gezondheid – wat als dat gaat haperen? Of als mijn man iets gaat krijgen dat niet meer overgaat, iets dat bij het leven gaat horen? Daar hebben we het over. En we zijn ook open over het einde, het hoe en het wat ervan.

Ik streef ook heel sterk naar een eigen verhaal met mijn kleinkinderen. Ik houd van beelden, heb veel gefilmd, heb hén veel gefilmd, maak daar per jaar een samenvatting van zodat ze af en toe zeggen 'hè toe oma, laten we die en die film weer eens bekijken'”.

Ik heb ook een film gemaakt over vergrijzing en ouderdom. Op de oude manier oud worden past eigenlijk niet meer in deze tijd. We zijn niet

meer dezelfde oudere als pakweg 30 jaar geleden. Ook dat heb ik beeldend vertaald. Ouderen zijn een last. Echter, net als de vrouwenbeweging, is hier emancipatie nodig. Ik ben op zoek geweest naar wat er nu mogelijk is en dat is heel weinig – ook omdat ouderen zelf dit beeld van 'een last zijn en er niet meer toe doen' met zich

meedragen Ik heb gesolliciteerd op mijn 75^e en daarbij een schat aan ervaring opgedaan hoe het is om als oudere te solliciteren. Het gaat niet alleen om 'leuke dingen doen' na je pensionering. Mensen leven niet alleen, ze leven in een gemeenschap. Er is een heel contingent ouderen die zich zou kunnen inzetten. En wat daar dan tegenover staat: dat je je talent kan inzetten, blijven bouwen aan je netwerk en aan zinvolle bijdragen leveren aan je omgeving. Van betekenis zijn is een van de dingen die je gezond houden.

En vanuit deze gedachte heeft Marjoleine nog een laatste overweging voor de VVAO: Veel van de leden van de VVAO zijn ouderen, maar zoals gezegd een nieuwe generatie ouderen met nieuwe vragen, behoeften en mogelijkheden.

Dat kan ook een nieuwe uitdaging zijn voor de VVAO. En waar nu bijvoorbeeld veel aandacht gaat naar het werven van jongeren, zou het wel eens relevanter kunnen zijn om jongere en oudere leden op inhoud samen te laten werken aan concrete jaarthema's zoals 'wonen' of 'werken voor jong en oud'.

Verskillende generaties die elkaar ontmoeten, kennis uitwisselen en leren van elkaar. Ja, er is veel stof tot nadenken en veel stof tot doen.

Generaties die van elkaar leren